

Pismo indijanskog poglavice Seattle-a iz 1854. godine, upućeno američkom predsjedniku u Washington kao odgovor na ponudu da bijelci kupe indijansku zemlju

Kako možete kupiti ili prodati nebo, toplinu zemlje? Ta ideja nam je strana. Ako mi ne posjedujemo svježinu zraka i bistrinu vode, kako vi to možete kupiti?

Svaki dio te zemlje svet je za moj narod. Svaka sjajna borova iglica, svaka pjesana obala, svaka magla u tamnoj šumi, svaki kukac, sveti su u pamćenju i iskustvu mog naroda. Sokovi koji kolaju kroz drveće nose sjetinu na crvenoga ovjeka.

Mrtvi bijeli ljudi zaboravljaju zemlju svoga rođenja kada odu u šetnju među zvijezdama. Naši mrtvi nikada ne zaboravljaju ovu lijepu zemlju jer je ona majka crvenoga ovjeka. Mi smo dio zemlje i ona je dio nas. Mirisavo cvijeće naše su sestre, jelen, konj, veliki orao, svi oni su naša braćra. Stjenoviti vrhunci, sova, ni pašnjaci, toplina tijela ponija i ovjek - svi pripadaju istoj obitelji.

Tako, kad Veliki poglavica iz Washingtona šalje glas da želi kupiti našu zemlju, traži previše od nas. Veliki poglavica šalje glas da će nam sačuvati mjesto tako da ćemo mi sami moći živjeti udobno. On će nam biti otac i mi ćemo biti njegova djeca. Mi ćemo razmatrati vašu ponudu da kupite našu zemlju. Ali to neće biti tako lako. Jer ta zemlja je sveta za nas. Ta sjajna voda što teče brzacima i rijekama nije samo voda, već i krv naših predaka. Ako vam prodamo zemlju morate se sjetiti da je to sveto i morate uputiti vašu djecu da je to sveto i da svaki odraz u bistroj vodi jezera priča događaje i sjetinu mog naroda. Žubor vode glas je oca mog oca. Rijeke su naša braćra, one nam utažuju žeđ. Rijeke nose naše kanue i hrane našu djecu. Ako vam prodamo našu zemlju morate se sjetiti i uputiti našu djecu da su rijeke naša braćra, i vaša, i morate od sada dati rijekama dobrotu kakvu biste pružili svakome bratu.

Mi znamo da bijeli ovjek ne razumije naš život. Jedan dio zemlje njemu je isti kao i drugi, jer on je stranac koji dođe i uzima od zemlje sve što želi. Zemlja nije njegov brat nego njegov neprijatelj i kada je pokori on kreće dalje. On za sobom ostavlja grobove otaca i ne brine se. On otiima zemlju od svoje djece i ne brine se. Grobovi njegovih otaca i zemlja što mu djecu rađa zaboravljeni su. Odnosi se prema majci-zemlji i prema bratu-nebu kao prema stvarima što se mogu kupiti, opljačkati, prodati kao stado ili sjajan nakit. Njegov apetit prožderat će zemlju i ostaviti samo pustoš.

Ne znam. Naš način je drugačiji nego vaš. Izgled vaših gradova boli oči i crvenog ovjeka. A možda je to jer crveni ovjek je divlji i ne razumije. Nema mirnog mjesta u gradovima bijelog ovjeka. Nema mjesta da se čuje otvaranje listova u proljeće ili drhtaj krilaca kukaca. A možda je to jer sam divlji i ne razumijem. Buka jedino djeluje kao uvreda za uši. I što je to život ako ovjek ne može čuti usamljeni krik kozoroga ili noćnu prepirku žaba u bari? Ja sam crveni ovjek i ne razumijem. Indijanac više voli blagi zvuk vjetra kad se poigrava licem moć vane kao i sam miris vjetra očišćen podnevnom kišom ili namirisanim borovinom.

Zrak je skupocjen za crvenog ovjeka jer sve živo dijeli jednaki dah - životinja, drvo, ovjek. Bijeli ovjek ne izgleda kao da opaža zrak koji diše. Kao ovjek koji umire mnogo dana on je otupio na smrad. Ali ako vam prodamo našu zemlju morate se sjetiti da je zrak skupocjen za nas, da zrak dijeli svoj duh sa svim životom koji podržava. Vjetar što je mojem djedu dao prvi dah također će prihvatiti i njegov posljednji uzdah. I ako vam prodamo našu zemlju morate je čuvati kao svetinju, kao mjesto gdje će i bijeli ovjek moći doći da okusi vjetar što je zaslađen mirisom poljskog cvijeta.

Tako ćemo razmatrati vašu ponudu da kupite našu zemlju. Ako odlučimo da prihvatimo, postaviti u jedan uvjet: bijeli ovjek mora se odnositi prema životinjama ove zemlje kao prema svojoj braći.

Ja sam divljak i ne razumijem neki drugi način. Vidio sam tisuće raspadajućih bizona u preriji što ih je ostavio bijeli ovjek ustrijelivši ih iz prolazne vlakine. Ja sam divljak i ne razumijem kako dimiti željezni konj može biti važniji nego bizon koga mi ubijamo samo da ostanemo živi. Što je ovjek bez životinja? Ako sve životinje odu, ovjek će umrijeti od velike usamljenosti duha. Što god se dogodilo životinjama ubrzo će se dogoditi i ovjeku. Sve stvari su povezane.

Morate naučiti svoju djecu da je tlo pod njihovim stopama pepeo njihovih djedova. Tako da bi oni poštovali zemlju, recite vašoj djeci da je zemlja s nama u srodstvu. Učinite vašu djecu kao što činimo mi s našom da je zemlja naša majka. Što god snažna je i sinove zemlje. Ako ovjek pljuje na tlo pljuje na sebe samoga.

To mi znamo: zemlja ne pripada ovjeku; ovjek pripada zemlji. To mi znamo. Sve stvari povezane su kao krv koja ujedinjuje obitelji. Sve stvari su povezane.

Što god snažna je zemlju snažna i sinove zemlje. Ovjek ne tkiva tkivo života; on je samo struk u tome. Što god čini tkanju čini i sebi samome.

ak i bijeli ovjek, iji Bog govori i šeta s njime kao prijatelj s prijateljem, ne može biti izuzet od zajedni ke sudbine. Mi možemo biti bra a poslije svega. Vidjet emo. Jednu stvar znamo, koju e bijeli ovjek jednog dana otkriti - naš Bog je isti Bog. Vi sada možete misliti da ga vi imate kao što želite imati našu zemlju; ali to ne možete. On je Bog ovjeka i njegova samilost jednaka je za crvenoga ovjeka kao i za bijeloga. Ta zemlja je draga Njemu i škoditi zemlji jest prezirati njezinog Stvoritelja. Bijeli tako er trebaju prolaz; možda brže nego sva druga plemena. Zaprljajte vaš krevet i jedne no i ugušit ete se u vlastitom sme u.

Ali u vašoj propasti svijetlit ete sjajno, potpaljeni snagom Boga koji vas je donio na tu zemlju i za neku posebnu svrhu dao vam vlast nad njome kao i nad crvenim ovjekom. Sudbina je misterija za nas jer mi ne znamo kad e svi bizoni biti poklani i divlji konji prirpitomljeni, tajni kutovi šume teški zbog mirisa mnogih ljudi i pogled na zrele brežuljke zamrljan brbljaju om žicom. Gdje je guštara? Otišla je. Gdje je orao? Otišao je. To je konac življenja i po etak borbe za preživljavanje.